

EUROPOS SOCIALINIO FONDO AGENTŪRA

PROGRAMOS „TŪKSTANTMEČIO MOKYKLOS“ PRIEŽIŪROS KOMITETO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2024 m. vasario 2 d. Nr. 7.
Vilnius

Posėdžio pirmininkė	LR švietimo, mokslo ir sporto ministro patarėja Agnė Liucilė Grickevičė
Posėdžio sekretorė	Europos socialinio fondo agentūros Projektų valdymo skyriaus III vadovė Oksana Mažeikaitė
Dalyvauja:	
Priežiūros komiteto nariai	Lietuvos mokyklų vadovų asociacijos prezidentas Dainius Žvirdauskas Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos viceministras Albinas Vilčinskas Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėjas švietimo ir kultūros klausimais Jonas Mickus Centrinės projektų valdymo agentūros Švietimo projektų skyriaus vadovė Eglė Vizbarė Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus pavaduotoja Asta Ranonytė
Europos socialinio fondo agentūros (toliau – ESFA) darbuotojai	Ekspertė Judita Šarpienė (programos „Tūkstantmečio mokyklos“ veiklos vadovė) Projektų valdymo skyriaus III komandos vadovė Alicija Gasperovičienė Vyr. projektų koordinatorius Justas Martinaitis Švietimo ekspertė Vida Kamenskienė Švietimo ekspertė Loreta Kačiušytė – Skramtai Įtraukiojo ugdymo ekspertė Indrė Širvinskaitė
Kiti dalyviai:	Centrinės projektų valdymo agentūros Struktūrinių ir investicijų fondų programos Švietimo projektų skyriaus grupės vadovas Giedrius Uogelė

DARBOTVARKĖ:

1. „Tūkstantmečio mokyklų“ (toliau - TŪM) programos priežiūros komiteto (toliau - Komitetas) darbotvarkės tvirtinimas.
2. TŪM programos II sraute dalyvaujančių savivaldybių apžvalga; TŪM programos I srauto veiklų ataskaita ir progresas.
3. Komiteto darbo reglamento tikslinimas.
4. Piliėčio A. A. užklauso.
5. Kiti klausimai.

1. SVARSTYTA: Komiteto posėdžio darbotvarkės tvirtinimas

Agnė Liucilė Grickevičė pristatė Komiteto posėdžio darbotvarkę bei dalyvius. Pagal Europos socialinio fondo agentūros direktoriaus 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymą Nr. V-2023-00192, Komitetą sudaro 7 asmenys. Posėdyje dalyvauja visi 7 (Agnė Liucilė Grickevičė, Eglė Vizbarė, Dainius Žvirdauskas, Asta Ranonytė, Albinas Vilčinskas, Jonas Mickus, Oksana Mažeikaitė). Komiteto posėdis yra teisėtas, vadovaujantis Komiteto darbo reglamento 16 punktu. Dalyvavę Komiteto nariai Komiteto posėdžio darbotvarkei pritarė. Posėdžio sekretore paskirta Oksana Mažeikaitė.

NUTARTA: pritarti Komiteto posėdžio darbotvarkei, posėdžio sekretore paskirti Oksaną Mažeikaitę.

2. SVARSTYTA: TŪM programos II sraute dalyvaujančių savivaldybių apžvalga; TŪM programos I srauto veiklų ataskaita ir progresas

Judita Šarpienė apžvelgė TŪM programos I ir II srauto savivaldybių veiklas bei projektų progresą.

2024 metų sausio 31 dieną Europos socialinio fondo agentūra (toliau – ESFA) su Centrine projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA) pasirašė sutartį dėl projekto „Tūkstantmečio mokyklos II“ (Nr. 10-012-P-0001) įgyvendinimo. Projekto finansavimo suma - 120 020 428,53 Eur, neįskaitant pridėtinės vertės mokesčio (PVM), projektas apims TŪM programos II srauto savivaldybių vykdomas veiklas. TŪM programos II srautą sudaro 36 savivaldybės ir 177 mokyklos. Vasario mėnesį bus pasirašomos jungtinės veiklos sutartys su šių savivaldybių administracijomis bei mokyklomis, bus pradėdamos įgyvendinti projekto veiklos.

Iš viso TŪM programoje per abu srautus dalyvauja 58 savivaldybės ir 270 mokyklų, iš jų - 12 pradinių mokyklų, 26 pagrindinės mokyklos, 76 progimnazijos ir 156 gimnazijos.

TŪM I srauto savivaldybėms yra avansu išmokėta 31 919 725,68 Eur finansavimo lėšų, veiklos įgyvendinamos nuo 2023 m. rugpjūčio mėn. Iš viso planuojama įgyvendinti 1093 veiklas, iš jų pradėtos įgyvendinti 402 veiklos (2023 m. spalio mėnesio duomenys). Didžiausias dėmesys pirmiausia skiriamas ilgiausiai trunkantiems darbams: rangos darbams, infrastruktūros atnaujinimui ir naujos įrangos įsigijimui. Vykdomos ir kvalifikacijos tobulinimo veiklos, mokymai keturiose TŪM programos srityse, vyksta užsiėmimai mokiniams. 2023 m. lapkričio - gruodžio mėnesiais vyko TŪM programos I srauto savivaldybių veiklų ataskaitų aptarimai.

Iš TŪM II srautui skirto finansavimo 29,08% suplanuota skirti „kietosioms“ veikloms (infrastruktūrai), 70,92% - kitoms („minkštosioms“) veikloms. Pagal TŪM programos sritis II srauto suplanuotas finansavimas pasiskirstė taip: STEAM ugdymo sričiai suplanuota 48,37 mln. Eur, įtraukiojo ugdymo - 27,43 mln. Eur, kultūrinio ugdymo - 26,72 mln. Eur, lyderystės - 11,25 mln. Eur.

Iš viso per abu srautus, „minkštosioms“ veikloms tenka 69,27% investicijų.

Pagrindiniai TŪM programos iššūkiai ir rizikos: terminai (užsėtęsusių vertinimo procedūros, viešųjų pirkimų procedūros); didelė administracinė našta teikiant išlaidas pagrindžiančius dokumentus; dar nėra galutinio susitarimo dėl pagrindinių TŪM programos rodiklių skaičiavimo ir jų patikslinimo LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) Švietimo plėtros programoje (toliau – ŠPP).

Loreta Kačiušytė – Skramtai apžvelgė TŪM programos rodiklius. Lyginant su 2020 – 2021 mokslo metų duomenimis, visi privalomieji TŪM programos rodikliai (pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis; pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis; bendrojo ugdymo mokyklų 1–8 klasių komplektų, kurie yra jungtiniai, dalis; vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose) yra gerėjantys. Rodiklio „bendrojo ugdymo mokyklų 1–8 klasių komplektų, kurie yra jungtiniai, dalis“ siekiama reikšmė šiuo metu jau atitinka TŪM programos 2025 metams nustatytą siektiną rodiklio reikšmę.

Rodiklių reikšmes ESFA gauna iš Nacionalinės švietimo agentūros (toliau – NŠA), kuri jas pateikia, vadovaudamasi informacija, kaupiama Švietimo valdymo informacinėje sistemoje (toliau – ŠVIS). Pastebima, kad ŠVIS kai kurios

rodiklių reikšmės nuolat kinta, dėl ko yra gaunama daug klausimų iš savivaldybių. Spręsti tokius ar panašius dėl rodiklių iškilusius klausimus su NŠA tapo sudėtinga, kai NŠA buvo įvesta nauja skambučių valdymo sistema. Sunku susisiekti su reikalingais asmenimis, neaišku į ką galima kreiptis.

Buvo kreiptasi į ŠMSM dėl TŪM programos privalomųjų rodiklių siektinų reikšmių koregavimo Švietimo plėtros programoje (toliau - ŠPP). ŠPP nustatytos siektinos rodiklių reikšmės nebeatitinka esamos situacijos, todėl jas būtina tikslinti. Šiuo metu naujų rodiklių reikšmių suderinimas su ŠMSM yra baigtas, tačiau jos dar turi būti derinamos su LR finansų ministerija.

Asta Ranonytė nurodė kontaktinį asmenį, į kurį bus galima kreiptis su klausimais dėl rodiklių reikšmių ŠVIS.

Albinas Vilčinskas uždavė klausimą, kaip pasiskirstė kultūriniam ugdymui skirtos lėšos TŪM programos II srauto savivaldybėse. Judita Šarpienė, patikslino, kad iš 26,7 mln. Eur, skirtų kultūriniam ugdymui, apie 9,5 mln. Eur teko infrastruktūrai, kitos (apie 17,2 mln. Eur) – „minkštosioms“ veikloms.

Asta Ranonytė pastebėjo, kad kai kurios NŠA priskirtos funkcijos ir planuojami darbai yra susiję su TŪM programos sritimis bei veiklomis, o ypač – su įtraukties tema bei laboratorijoms skirtos įrangos panaudojimu. TŪM turinio komandos prašoma pagal poreikį su NŠA dalintis TŪM programoje sukauptais duomenimis ir patirtimi.

NUTARTA:

- 1) NŠA paskirs kontaktinį asmenį, su kuriuo TŪM programos turinio komanda gali konsultuotis klausimais dėl rodiklių;
- 2) TŪM programos turinio komanda pagal poreikį su NŠA dalinsis savo sukaupta informacija, kuri reikalinga NŠA funkcijoms vykdyti.

3. SVARSTYTA: Komiteto darbo reglamento tikslinimas

Oksana Mažeikaitė pristatė su teisininkais suderintą Komiteto darbo reglamento (toliau – Reglamentas) keitimo projektą.

Siūlomos korekcijos, atsižvelgiant į TŪM programą reglamentuojančių dokumentų nuostatas, atliekami techniniai pataisymai, įterpiami papildomi skyriai apie Komiteto techninį aptarnavimą ir asmens duomenų tvarkymą, tikslinamos Komiteto funkcijos, keičiama balsavimo tvarka, siūloma pakeisti Komiteto posėdžių dažnumą iš vieno karto per ketvirtį į vieną kartą per pusmetį.

Pastabas Reglamentui išsakė Jonas Mickus, Albinas Vilčinskas. Siūloma išgryninti skirtumą tarp Komiteto uždavinių ir funkcijų, persvarstyti funkcijų sąrašą. Atkreiptas dėmesys, kad Komiteto posėdžių dažnumo nereikėtų sieti su kalendoriniais mėnesiais (ketvirčiu, pusmečiu), o numatyti tam tikrą posėdžių skaičių per metus. Komiteto nariai nesutiko su balsavimo tvarkos pakeitimais, kurie ribotų galimybę susilaikyti balsavimo metu.

Agnė Liucilė Grickevičė pasiūlė pagal Komiteto narių pastabas pakoreguotą Reglamento projektą vėl suderinti su teisininkais ir pateikti Komiteto nariams elektroniniu paštu. Už reglamento pakeitimus būtų balsuojama elektroniniu būdu.

NUTARTA: pakoreguoti Reglamento projektą pagal pateiktas pastabas ir pateikti Komiteto nariams elektroniniu paštu. Už Reglamento pakeitimą bus balsuojama elektroniniu būdu.

4. SVARSTYTA: Piliečio A. A. užklauso

Agnė Liucilė Grickevičė priminė, kad Komitetas turėtų pateikti atsakymą piliečiui A. A. pagal anksčiau atsiųstus šio pareiškėjo paklausimus, susijusius su TŪM programa. Jie buvo aptarti praėjusio Komiteto posėdžio metu.

Po paskutinio Komiteto posėdžio, ESFA pateikė visą reikalingą su A. A. raštais susijusią informaciją Lietuvos administracinių ginčų komisijai Lietuvos administracinių ginčų komisijos posėdyje, susijusiame su Komitetui pateiktais raštais, ESFA ir A. A. administracinis ginčas buvo išspręstas ESFA naudai.

Komitetas iki šiol yra gavęs du A. A. paklausimus. Siūloma įpareigoti ESFA atsakyti pareiškėjui, kad Komitetas su jo atsiūsta medžiaga susipažino, tačiau užduoti klausimai nėra Komiteto kompetencija, todėl papildomi atsakymai nebus teikiami. Visiems Komiteto nariams balsavus „už“, pasiūlymui pritarta.

NUTARTA: įpareigoti ESFA atsakyti pareiškėjui A. A., kad Komitetas su jo atsiūsta medžiaga susipažino, tačiau užduoti klausimai nėra Komiteto kompetencija, todėl papildomi atsakymai nebus teikiami.

5. SVARSTYTA: Kiti klausimai. Savivaldybių pastebėjimai dėl TŪM programos įgyvendinimo

Agnė Liucilė Grickevičė pristatė Lietuvos savivaldybių asociacijos vykdytos apklausos apie TŪM programos įgyvendinimą rezultatus, kuriuos Komiteto nariams atsiuntė Jonas Mickus.

Savivaldybės išskyrė tokius teigiamus TŪM programos aspektus: motyvuotos TŪM programos įgyvendinimo komandos savivaldybėse ir mokyklose; sėkmingai vykstantys mokymai (mokytojai aktyviai dalyvauja mokymuose, dalinasi žiniomis metodiniuose pasitarimuose); TŪM programoje dalyvaujančiose mokyklose įrengiamos arba atnaujinamos laisvalaikio, kultūrinės - edukacinės ir lauko erdvės, jos pritaikomos įvairioms ugdymo(si) veikloms; įrengiami sporto aikštynai, dirbtuvės, laboratorijos, kabinetai, pradėti įrangos pirkimai; dalį veiklų nemokamai padeda įgyvendinti partneriai - STEAM centrai, bibliotekos, muziejai, sveikatos biurai ir kt. (vyksta edukacijos, pamokos, paskaitos mokiniam, mokytojams, tėvams), sustiprėjo bendradarbiavimas su šiomis institucijomis; vyksta geranoriškas ir produktyvus bendradarbiavimas su TŪM programos turinio komanda.

Įvardintos tokios pagrindinės problemos: pavėluotai prasidėjęs veiklų įgyvendinimas; nuolat keičiamos ir papildomos teikiamų dokumentų formos, dėl ko didėja administracinė našta; vėluojantis išlaidų kompensavimas, dėl ko pradeda trūkti lėšų ir pristabdomi pirkimai; pasikeitę sprendimai dėl išlaidų, dėl kurių buvo susitarta pasirašant jungtinės veiklos sutartis, tinkamumo; netaikomas sąskaitų apmokėjimo, o tik išlaidų kompensavimo būdas; dideli biurokratiniai reikalavimai; ilgai laukiama atsakymų į paklausimus; būtinas projektų įgyvendinimo laikotarpio pratęsimas; užtrukęs projekto įgyvendinimo plano su TŪM programos II srauto savivaldybių veiklomis vertinimas.

Eglė Vizbarė pakomentavo, kad TŪM II srauto projekto pradžios bei TŪM I srauto lėšų išmokėjimo vėlavimas iš dalies buvo susijęs su tuo, kad Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA) vienu metu turėjo vertinti ir pateiktą didelės apimties projekto „Tūkstantmečio mokyklos I“ (TŪM programos I srauto savivaldybių) veiklos ataskaitą (mokėjimo prašymą), ir didelės apimties projekto „Tūkstantmečio mokyklos II“ (TŪM programos II srauto savivaldybių) įgyvendinimo planą (paraišką). Atkreiptas dėmesys, kad vėlavimai susiję ne vien su CPVA darbu, tačiau ir su pateikiamų dokumentų kokybe, tikslinimų skaičiumi ir terminais – CPVA tikrinamuose dokumentuose pastebima daug klaidų, atsiranda dokumentų tikslinimo poreikis, todėl reikalingas didesnis įdirbis ir iš ESFA bei savivaldybių pusės. Projekto „Tūkstantmečio mokyklos II“ įgyvendinimo plano vertinimo trukmė taip pat yra susijusi ir su tuo, kad vertinimo metu buvo keičiami TŪM programos dokumentai – projektų finansavimo sąlygų aprašas, pažangos priemonės aprašas.

Planuojama, kad procesai vyks sparčiau, kadangi šiuo metu jau yra įvertintas projekto „Tūkstantmečio mokyklos II“ įgyvendinimo planas. CPVA taip pat planuoja paskirti atskirus projektų vadovus, kurie nuolat dirbs su jiems priskirtomis savivaldybėmis, taip bus sudaroma galimybė geriau įsigilinti į kiekvienos savivaldybės specifiką ir tai sumažins dokumentų tikrinimo trukmę.

Agnė Liucilė Grickevičė pastebėjo, jog TŪM programos pradžia taip pat buvo apsunkinta dėl to, kad projektų pradžia sutapo su LRV patvirtintos naujos LR strateginio valdymo metodikos patvirtinimu, o TŪM programos projektai buvo vieni pirmųjų, kurie turėjo būti įgyvendinami pagal šią metodiką. Tai sukėlė įvairių nenumatytų biurokratinių kliūčių, kurios buvo susijusios ir su visa strateginio valdymo sistema.

Pastebėta, kad didžiausią administracinę našą savivaldybėms sudaro dalyvių duomenų rinkimas ir sisteminimas (dalyvių anketos ir dalyvių ataskaitos pildymas, tikslinę grupę pagrindžiančių dokumentų surinkimas). Eglė Vizbarė patikslino, kad 2024 m. vasario 7 d. yra suplanuotas atskiras ESFA ir CPVA susitikimas, kurio metu bus nagrinėjami klausimai, kaip palengvinti dalyvių duomenų tvarkymą. Taip pat žinoma, jog LR finansų ministerija yra siuntusi paklausimą Europos Komisijai dėl papildomų išaiškinimų apie atvejus, kada dalyvių anketos yra būtinos, o kuriais atvejais nebūtų reikalaujamos. Sutarta, jog CPVA aptars šį klausimą su LR finansų ministerija ir apie tai atskirai informuos ESFA bei ŠMSM. ESFA apie tai informuos savivaldybes.

Atkreiptas dėmesys, kad projektų pratęsimo klausimas aktualus tiek TŪM programos I, tiek II srauto projektams. Vis dėlto šiuo metu skirtingiems srautams yra skirtingos galimybės projektus pratęsti. TŪM programos I srauto projektui pratęsimo galimybė numatyta TŪM programą reglamentuojančiuose dokumentuose, o TŪM programos II srauto projektui nustatyta pabaigos data susijusi su 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo taisyklių nuostatomis bei terminais, kuriais vadovaujantis Lietuva turi atsiskaityti Europos Komisijai už Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimą. Sutarta, kad CPVA informuos ŠMSM apie terminą, kuriam būtų galima planuoti TŪM programos I srauto veiklų įgyvendinimo pratęsimą. Eglė Vizbarė informavo, kad kol kas nėra galimybės tartis dėl TŪM programos II srauto veiklų įgyvendinimo pratęsimo.

Judita Šarpienė, Jonas Mickus ir Agnė Liucilė Grickevičė akcentavo, kad, tiek TŪM programos I, tiek II srautui turi būti sudaromos vienodos galimybės įgyvendinti suplanuotas veiklas, todėl abiejų srautų projektų įgyvendinimo klausimą būtina spręsti lygiagrečiai.

Jonas Mickus paprašė suformuluoti ir pateikti atsiliepimą į savivaldybių įvardintas pagrindines problemas.

NUTARTA:

- 1) ESFA atstovai papildomai susitiks su CPVA atstovais ir aptars klausimus dėl galimybių palengvinti dalyvių administravimo bei jų dokumentų sisteminimo ir pateikimo klausimus;
- 2) CPVA aptars klausimus dėl dalyvių anketų poreikio su LR finansų ministerija ir apie tai informuos ESFA bei ŠMSM, ESFA apie tai informuos savivaldybes;
- 3) CPVA informuos ŠMSM ir ESFA apie terminą, kuriam būtų galima planuoti TŪM programos I srauto veiklų įgyvendinimo pratęsimą, ESFA apie tai informuos savivaldybes;
- 4) ESFA, sulaukusi iš CPVA informacijos dėl klausimų, įvardintų 2 bei 3 punktuose, parengs komentarą, atsakant į savivaldybių apklausoje iškeltas problemas.

6. SVARSTYTA: Kiti klausimai. TŪM programos nepanaudotos lėšos

Agnė Liucilė Grickevičė informavo, kad, pasirašius visas tris TŪM programoje įgyvendinamų projektų („Tūkstantmečio mokyklų akademija“, „Tūkstantmečio mokyklos I“, „Tūkstantmečio mokyklos II“) sutartis, lieka nepanaudota 8,78 mln. Eur (neskaitant PVM) finansavimo lėšų. Likutis atsirado dėl to, kad savivaldybėms buvo sudaryta galimybė gauti 10 procentų didesnę finansavimo sumą tais atvejais, kai buvo rengiami jungtiniai savivaldybių švietimo pažangos planai (numatomas dviejų kaimyninių savivaldybių bendradarbiavimas įgyvendinant TŪM programą). Tokia galimybe pasinaudojo nedaug savivaldybių, todėl dalis lėšų, skirtų savivaldybėms skiriamo biudžeto padidinimui, liko nepanaudota.

Siūloma šias lėšas panaudoti TŪM programoje, jas paskiriant ŠMSM pavaldžioms Pietryčių Lietuvos mokykloms. Šios mokyklos nedalyvavo TŪM programoje (nes lėšos buvo skirtos tik savivaldybėms pavaldžioms mokykloms). Planuojama, kad yra poreikis finansuoti 3-5 mokyklų veiklos tobulinimą pagal TŪM programos sritis. Tai reikalautų visų TŪM programą reglamentuojančių dokumentų pakeitimo.

Albinas Vilčinskas atkreipė dėmesį, kad pateikti pritarimą šiuo klausimu nėra Komiteto kompetencija, tačiau tokia iniciatyva būtų sveikintina, kadangi Pietryčių Lietuvoje pastebimas lėšų ir resursų trūkumas, sprendžiant įtrauktis bei kultūros sektoriaus iššūkius.

Dainius Žvirdauskas išreiškė pritarimą idėjai finansuoti Pietryčių Lietuvos mokyklas, tačiau pasiūlė apsvarstyti ir galimybę bent dalį šių lėšų paskirti vienintelėms TŪM programoje nedalyvaujančioms Pagėgių ir Neringos savivaldybėms. Agnė Liucilė Grickevičė komentavo, kad Pagėgių savivaldybė TŪM programoje nedalyvavo savo noru, o šiuo metu, pagal TŪM programos taisykles, viena atskirai negalėtų rengti švietimo pažangos plano (turėtų būti rengiamas jungtinis planas su viena iš kaimyninių savivaldybių), kadangi turi mažiau nei 1 tūkstantį mokinių. Neringos savivaldybė turi mažiau nei 200 mokinių, todėl neatitinka Europos Komisijos keliamų reikalavimų ir TŪM programoje pagal dabartines taisykles dalyvauti neturi galimybės. Jonas Mickus skatino, atsižvelgiant į išskirtinę Neringos savivaldybės padėtį, ieškoti sprendimų ir šiai savivaldybei taikyti išimtis. Oksana Mažeikaitė pastebėjo, kad, remiantis kitų projektų patirtimi, dokumentų nuostatos, apibrėžiančios išimtis mokykloms, įvairių kontroliuojančiųjų institucijų požiūriu yra traktuojamos kaip diskriminacinės.

Agnė Liucilė Grickevičė informavo, kad, ieškant sprendimų paskirstyti nepanaudotas TŪM programos lėšas, esant galimybei, bus atsižvelgta į Komiteto nuomonę.

NUTARTA: dėl šio klausimo sprendimai Komitete nebuvo priimami.

Posėdžio pirmininkė	Agnė Liucilė Grickevičė
Posėdžio sekretorė	Oksana Mažeikaitė